

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۵) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات

شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران اصلاحی مصوب ۱۳۸۲/۷/۶»

مقدمه

شورای عالی استان‌ها با استناد به اصل یکصد و دوم قانون اساسی که اذعان می‌دارد: «شورای عالی استان‌ها حق دارد در حدود وظایف خود طرح‌هایی تهیه و مستقیماً یا از طریق دولت به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد کند. این طرح‌ها باید در مجلس مورد بررسی قرار گیرد»، مبادرت به پیشنهاد طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۵) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران اصلاحی مصوب ۱۳۸۲/۷/۶ کرده است. بر اساس ماده (۱۵): «جلسات شوراها علنی و با حضور دوسوم اعضای اصلی رسمیت می‌یابد و تصمیمات با اکثریت مطلق آرای حاضرین معتبر است و تشکیل جلسات غیر علنی منوط به تصویب دوسوم اعضای حاضر در جلسه می‌باشد». بر این اساس، بعضاً در موارد حساس و تعیین‌کننده، مشاهده شده است که اعضا از امضای صورتجلسه خودداری کرده و موجب شکستن حدنصاب لازم برای تصمیم‌گیری می‌شوند. از این رو، شورای عالی استان‌ها مبادرت به پیشنهاد طرح الحاق یک تبصره به ماده مزبور به شرح ذیل می‌نماید:

«ملاک تشخیص حضور عضو در جلسات شورا که با دعوت قبلی و دستور جلسه تشکیل می‌شود، امضای دفتر حضور و غیاب اعضای شورا می‌باشد که هر یک از اعضا مکلف هستند در هنگام ورود به جلسه شورا آن را امضا نمایند. رئیس شورا می‌تواند از ورود عضو یا اعضای که از امضای دفتر حضور امتناع نموده‌اند، به جلسه شورا جلوگیری نماید. در صورتی که عضو یا اعضای که پس از حضور در جلسه شورا و امضای دفتر حضور و غیاب اولیه مطابق حکم این تبصره از امضای صورتجلسه نهایی شورا خودداری نمایند، عدم امضای آنها به شرطی که در رأی‌گیری شرکت نکرده باشند، به معنای رأی ممتنع تلقی شده ولی غیبت محسوب نمی‌گردد».

بررسی طرح

بر اساس این طرح، ابهام قانونی در خصوص نحوه رسمیت یافتن، حضور اعضا در جلسه شورا و امضا یا عدم امضای صورتجلسه بعد از حضور در جلسه شورا، شوراهای اسلامی را با چالش مواجه ساخته و بسیاری از تصمیمات شوراها را دچار خدشه نموده است.

در این باره باید توجه داشت که مواردی همانند نحوه برگزاری جلسه و یا ثبت دفاتر و نحوه امضا و یا حضور و غیاب اعضا غالباً در آیین‌نامه اجرایی و یا دستورالعمل‌ها گنجانده می‌شود، اما مسئله اساسی این است که در صورت عدم تصریح به این موارد در قانون، در بسیاری از تصمیم‌گیری‌های مهم شورا (از جمله انتخاب شهرداران و تصویب بودجه شهرداری) در صورت خودداری اعضا از امضای دفتر قبل از حضور در جلسه شورا و یا امتناع از امضای صورتجلسه مصوبه شورا علی‌رغم حضور در جلسه، مشکلات مهمی را در این خصوص برای شورا ایجاد می‌کند؛ لذا مناسب است که قانون در این باره در مقام بیان صریح وارد شده و به موضوع بپردازد.

مشخصات طرح

دوره نهم - سال سوم

شماره ثبت:

۵۵۴

شماره چاپ:

۱۳۶۴

تاریخ چاپ:

۱۳۹۴/۱/۱۸

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفاتر: مطالعات سیاسی

مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۶۰۱۴۲۵۸

تاریخ انتشار:

۱۳۹۴/۲/۲۸

برای حل این معضل و شفاف‌تر ساختن امور و تصمیمات، طرح یک تبصره به شرح ذیل جهت الحاق به ماده (۱۵) قانون تشکیلات و وظایف شوراهای اسلامی شهر و روستا مصوب ۱۳۸۲/۷/۶ از سوی شورای عالی استان‌ها پیشنهاد شده است. بنابراین جلوگیری رئیس شورا از ورود اعضایی که پس از حضور در جلسه شورا از امضای دفتر حضور و غیاب امتناع می‌کنند، منطقی است و به‌کارگیری تمهیداتی در این راستا می‌تواند موقعیت، صلابت و اعتبار شورا را بیافزاید. همچنین در صورتی که بتوان از دستگاه‌های الکترونیکی برای حضور و غیاب (حداقل در شهرها) استفاده شود مناسب‌تر است.

نتیجه‌گیری

این طرح با توجه به ضرورت جلوگیری از بروز تبانی و رفتارهای غیرشفاف بین اعضای شوراهای اسلامی شهر و روستا در موارد حساس و تعیین‌کننده، مسئولیت‌پذیر شدن آنها نسبت به حضور و اعمال تدبیر در جلسات شورا، در راستای افزایش کارآمدی، شفافیت و پاسخگویی اعضای شورا و نیز اعتبار مصوبات شورا ارزیابی می‌شود و مورد تأیید می‌باشد. از طرفی اضافه شدن این تبصره موجب بسته شدن منافذ سوءاستفاده و نیز اعمال جدیت بیشتر در برگزاری جلسات شورا می‌شود. ضمناً به هر ترتیب، آرای همه اعضایی که از امضای صورتجلسات خودداری نمایند، ممتنع و ملحوظ خواهد بود و تأثیر منفی بر روند تصمیمات جمعی شورا نخواهد داشت.

